

Peter Kúdelka: Hľadanie moderného národného románu v slovenskej a rakúskej literatúre

(posudok)

Rukopis bakalárskej práce P. Kúdelku sa pokúša o identifikáciu problematiky precizovanej v jej názve sub specie reflexie znakov, ktoré vytvárajú komplex definovaný ako národná literatúra. Keďže si zvolil pre jeho skúmanie komparatívny prístup, vybral si preto dve kľúčové diela slovenskej a rakúskej prózy, na ktorých sa dá demonštrovať vývoj problému vertikálne aj horizontálne. Jégého román Cesta životom a Musilov Muž bez vlastností sa v jeho interpretácii prezentujú ako emblematické diela, v ktorých sa národné reflektuje na rovine súčasnej aj historickej, v kontexte domácom aj stredoeurópskom, literárnom aj sociokultúrnom a psychologickom, cez motívy, postavy, príbehy, ktoré majú národné zafarbenie, ale absorbujú aj osobitý a do značnej miery univerzálny svet zanikajúcej monarchie. Autor sa práve akcentom na obe diela z aspektu národného románu dopracúva k špecifike analyzovaných diel ako reprezentantov diel charakteristických pre obe literatúry. Jégého román z takejto konfrontácie nevychádza hodnotovo nižšie, lebo slovenská próza v treťom decénií 20. storočia, keď vznikala, už bola pomerne diferencovaná. Pravdaže, Musilova Kakánia sa prostrediu provinčnej oravskej džentry len ťažko môže pripodobniť. Autor analyzuje Musilovo rakúšanstvo aj Jégého slovacitu štepenú maďarónstvom jeho hlavných postáv. Práve tieto fenomény tvoria zaujímavú časť jeho analýz smerujúcich ku komparatívnomu zovšeobecneniu. Obom románopiscom témy národa, národnej identity neboli hlavnou témou, prišli však do literatúry, keď sa moderné národy dotvárali na rôznych spôsoboch. Rakúska identita dokonca oveľa zložitejšie ako naša.

Predložená bakalárska práca sa na solídnej interpretačnej úrovni a so znalosťou pomerne bohatej domácej aj zahraničnej literatúry predmetu (literárnoteoretickej, opretej o literárnu hermeneutiku, aj literárnohistorickej), pokúša o pohľad na literatúru cez jeden výsek, ktorý osvetľuje dielo dvoch reprezentatívnych prozaikov z pomerne netradičného uhla.

Navrhujem bakalársku prácu P. Kúdelku pre jej kvalitu na obhajobné pokračovanie.

Doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc.

vedúci práce

